

PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE

Spitali i Prrenjasit është një spital public dhe ushtron veprimtarinë e tij si institucion me buxhet të pavarur, jofitimprurëse dhe e ushtron veprimtarinë e tij në mjediset dhe me pajisjet që janë pronë e Ministrisë së Shëndetësisë. Nga ana administrative ky spital është në vartësi nga Spitali i Librazhdit. Funksionimi i këti institucioni bëhet në zbatim të Ligjit Nr.9106, datë 17.7.2003 “Për shërbimin spitalor në Republikën e Shqipërisë”. Spitali kryen dhe siguron:

- i. ndihmë mjekësore të përgjithshme dhe të specializuar;
- ii. mbrojtjen e shëndetit në bashkëpunim edhe me veprimtaritë e institucioneve të tjera shëndetësore;
- iii. kushtet e duhura për përvetësimin e praktikës së punës dhe edukimin profesional dhe teknik të personelit shëndetësor dhe teknik;
- iv. nxitjen e edukimit higjieno-sanitar të të sëmurit dhe të të afërmeve të tij, duke u mbështetur në personelin e vet shëndetësor.

a) Instalimi dhe aktivitetet e tij.

Spitali I Prrenjasit është ndërtuar para shumë vitesh, në shërbim të banorëve të këtij qyteti dhe fshatrave rreth tij. Ishte një shërbim I domosdoshëm për këtë qytet që rritej e zgjerohej, mbështetur në zhvillimin e industrisë së nxjerrjes së mineraleve të hekur-nilelit, kromit etj. Është një godinë katër katëshe e ndërtuar një mjedis të përshtatshëm për kryerjen e shërbimit spitalor. Godina është e lidhur me rrjete inxhinjrike të zonës duke siguruar një furnizim normal me energji eletrike dhe ujine pijshëm . po kështu godina është e lidhur me rjetin e shkarkimit të ujrave të ndotur, si dhe me rrjetin e rrugëve automobilistike të qytetit dhe atë kombëtar.

Spitali ofron shërbim mjekësor për të sëmurët e shtruar, si dhe shërbime mjekësore për të sëmurët ambulatorë, sipas kriterëve të përcaktuara me urdhër të Ministrit të Shëndetësisë. Në ligjin e sipërcituar të shërbimit spitalor, spitalet publike të përgjithshëm në nivel bashkie duhet të ofrojnë shërbimet

- i. e urgjencës;
- ii. e mjekësisë së përgjithshme;
- iii. e kirurgjisë së përgjithshme;
- iv. e pediatriisë dhe obstetrikë-gjinekologjisë;
- v. e radiologjisë;
- vi. e laboratorëve kliniko-biokimikë;
- vii. e njësisë së anestezi-reanimacionit;
- viii. e farmacisë.

Spitali i Prrenjasit është i organizuar në këto pavionë/reparte shërbimi :

- Urgjenca
- KSB (semundjet e brendeshme)
- Kirurgjia
- Materniteti
- Pediatria
- Poliklinika
- Repartee ndihmëse :
 - Magazinim dhe shpërndarja e oksigjenit
 - Guzhina
 - Lavanteria
 - Mirëmbajtja e mjeteve të transportit etj

Ky, spital nuk mbulon plotësisht të gjitha shërbimet e përcaktuara në ligjin e sipërcituar, të cilat mbulohen nga Spitali i Librazhdit, duke qënë se kështu është konceptuar dhe realizuar organizimi i shërbimit spitalor për këtë rajon.

Pavionët apo repartet e këtij spitali kanë 26 shtretër, përgjithësisht janë të plotësuar në pajisjet e domosdoshme duke afuar kështu një shërbim spitalor të vlerësuar ndaj popullatës. Në shërbim të pacientëve punon një personel prej 32 personash, kryesisht mjekë e infermerë por edhe punonjës të administratës.

b) Lëndët e para dhe ato ndihmëse, substancat e tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar nga instalimi.

Në konceptim e lëndëve të para dhe të atyre ndihmëse, në shërbimin spitalor do të vlerësonim të gjitha lëndët që përdoren për diagnostikimin dhe luftën e sëmundjeve të ndëryshme që mbartin pacientët që kërkojnë shërbime nga ky spital. Përshkrimi i përgjithëshëm i këtyre lëndëve, pasqyrohet në vijim :

- i. Kimikate apo substanca që përdoren në laboratorët e analizave të gjakut, urinës etj.
- ii. Medikamente apo barna që përdoren :

- në dhënien e ndihmës së parë mjeksore, në mjekimet e plagëve të lehta në repartet e urgjencës,
 - për luftën ndaj sëmundjeve të ndryshme;
- iii. materiale të tilla si garza, pambukë, fasho etj që përdoren në repartet e laboratorit, urgjencave, kirurgjisë, maternitetit etj.

Për kryerjen e një shërbimi të plotë ndaj pacientëve gjenden edhe pajisje mjeksore të domosdoshëm si sete kirurgjikale, shtretër mjekimi dhe kirurgjikale, aparate egoje, matës tensioni etj.

Energjia kryesore e konsumuar është ajo elektrike, që merret nga rrjeti rajonal i qytetit të Prrenjasit, në bazë të kontratës të lidhur me operatorin rajonal të shpërndarjes së kësaj energjije.

Kaldaja e tipit DBA 57 lo dhe 52 HI, përdor si lëndë djegëse pellet druri, në një sasi që varion në rreth 60 ton/vit. Kjo kaldajë punon 12 orë në ditë gjatë periudhës Nëntor – Mars.

Gaz i lëngëzuar i naftës GLN që përdoret kryesisht në guzhinë, në një sasi mesatare prej 60 litra/muaj.

Naftë dhe benzinë për mjetet e transportit të spitalit, si dhe për punën e gjeneratorit me një konsum mesatar prej 250 litra/muaj.

Ujë që përdoret si lëndë ndihmëse e kaldajës në sistemin e ngrohjes së ambjenteve. Është një sasi uji në qarkullim në një sasi prej rreth 5 m³, e cila mund të shtohet për shkak të rrjedhjeve të pakontrolluara nga ky sistem.

Uji përdoret kryesisht për qëllime humane, pirje, gatim dhe pastrim i të gjitha ambjenteve të spitalit. Konsumi i tij shkon në rreth 10.m³/dit.

Oksigjen i lëngëzuar i ambalazhuar në bombola, që përdoret në ndihmë të pacientëve, në repartin e kirurgjisë, etj.

Si energji të gjeneruar në këtë veprimtari duhet të përmendim atë të prodhuar nga gjeneratori i instaluar këtu, për të përballuar një pjesë të konsiderueshme të energjisë elektrike të nevojshme, në rastet e ndërprerjes së furnizimit me energji nga rrjeti.

c) Burimet e shkarkimeve nga instalimi.

Nga veprimtaria e kryerjes së shërbimit shëndetsor në këtë spital, evidentohen këto burime dhe lëndë ndotëse:

i. Shkarkime në ajër.

Në ajër shkarkohen produkte të djegies së lëndës djegëse:

- pellet, nga puna e kaldalës.
- naftë, nga puna e gjeneratorit të prodhimit të rrymës elektrike.
- GLN, gjatë gatimeve në guzhinë.

Në përbërje të produkteve të djegies së këtyre lëndëve djegëse janë, monoksidi i karbonit CO, gazi karbonik CO₂, gazi sulfuror SO₂, okside të azotit NO_x, etj.

ii. Shkarkime në ujë.

Ujrat që shkarkohen nga kjo veprimtari janë ujra komunale, që dalin :

- Gjatë larjes të të gjithë ambjenteve të spitalit.
- Nga lavaxantaria, larja e teshave të spitalit.
- Ujrat e zeza

- Ujrat sipërfaqore të larjes së rrugëve e shesheve së bashku këto me ujrat e shirave.

iii. Shkarkime në tokë.

Mbetje të ngurta të gjeneruara nga kjo veprimtari janë :

- Mbetjet spitalore, në përbërje të cilave janë aget, mjetet kirurgjikale, ambalazhet plastike të serumeve, qeseve të gjakut, garza e pambuqe, doreza e plastike të kirurgjisë etj.
- Mbetjet urbane që përbëhen kryesisht nga ambalazhe të letrës, kartonit, plastikës metaleve, mbetje ushqimore nga veprimtarinjzore etj.

d) Kushtet në vendndodhjen e instalimit dhe rastet e njohura historike të ndotjes.

Qyteti i Përrenjasit, është kryeqendra administrative e Bashkisë Përrenjas. Teritori administrati I kësaj bashkie shtrihet në një sipërfaqe prej 322.95 km² dhe kufizohet :

- në veri me Bashkinë Librazhd,
- në lindje me Republikën e Maqedonisë,
- në jug me Bashkinë Pogradec
- në perëndim me Bashkinë Elbasan..

Bashkia e re e Përrenjasit ka një pozicion të favorshëm gjeografik, pasi shtrihet në të dy anët e aksit rrugor kombëtare Durrës – Qaf Thanë si dhe gjendet fare pranë dy pikave doganore me Maqedoninë.

Sipas Censurit të vitit 2011, Përrenjasi ka një popullsi prej 24,906 banorësh, me një densitet prej 77 banorë/km².

Përgjatë tranzicionit, në këtë zonë kanë munguar strategjitë e zhvillimit. Janë mbyllur pothuajse plotësisht minierat e nxjerrjes së hekur-nikelit dhe kromit, si dhe veprimtari të tjera prodhuese. Njihet Zona pranë minierave, veçanërisht ajo në perëndim të qytetit që njihet si zona industrial, vlerësohet si një zonë e kontaminuar nga mbetjet e ngurta teknologjike të dala në vite nga galeritë e minierës apo linjat e përpunimit/pasurimit të mineralit.

Ndotje domethënëse është e pranishme si pasojë e problemeve me pastrimin e qytetit, evadimin e mbetjeve urbane si dhe vendepozitimin e tyre.

e) Natyra dhe sasi të shkarkimeve të pritshme nga instalimi në çdo vend/mjedis, si dhe identifikimi i efekteve të rëndësishme të shkarkimeve në mjedis.

i. Shkarkime në ajër.

Në ajër shkarkohen produkte të djegies së lëndës djegëse në përbërje të cilave janë, monoksidi i karbonit CO, gazi karbonik CO₂, gazi sulfuror SO₂, okside të azotit NO_x, etj.

Spitalet nuk janë të përfshirë në detyrimet apo standartet e përcaktuara në V.K.M. Nr. 435 datë 12.09.2002 "Për miratimin e normave të shkarkimeve në ajër në Republikën e Shqipërisë".

ii. Shkarkime në ujë.

Ujrat që shkarkohen nga kjo veprimtari janë ujra komunalë, në cilët përmbajnë kryesisht detergjentë që përdoren për larjen e teshave dhe të ambjenteve të brendëshme të spitalit, salla shtrimi dhe shërbimi ndaj pacienteve, koridore e sheshe si dhe të ambjenteve hidro-sanitare.

Spitalet nuk janë të përfshirë në detyrimet apo standartet e përcaktuara në V.K.M. Nr. 177 datë 31.03.2005 “Mbi normat e lejuara të shkarkimeve të lëngëta dhe kriteret e zonimit të mjediseve ujore pritëse”.

iii. Shkarkime në tokë.

Mbetje të ngurta të gjeneruara nga kjo veprimtari janë :

- Mbetjet spitalore, në përbërje të të cilave janë aget, mjetet kirurgjikale, ambalazhet plastike të serumeve, qeseve të gjakut, garza e pambuqe, doreza e plastike të kirurgjisë etj.
- Mbetjet urbane që përbëhen kryesisht nga ambalazhe të letrës, kartonit, plastikës metaleve, mbetje ushqimore nga veprimtarinjzore etj.

Në V.K.M. Nr. 99, datë 18.02.2005 “Për miratimin e katalogut shqiptar të klasifikimit të mbetjeve”, përcaktohen lëndët përbërëse të mbetjeve spitalore dhe të atyre urbane.

18 MBETJE NGA KUJDESI SHËNDETËSOR NJERËZOR OSE SHTAZOR DHE KËRKIME QË LIDHEN ME TO (me përjashtim të mbetjeve të kuzhinave dhe restoranteve që nuk lidhen drejtpërdrejt me kujdesin shëndetësor).

- 18 01 Mbetjet nga kujdesi shëndetësor që nga lindja, diagnostikimi, trajtimi dhe/ose parandalimi i sëmundjeve në njerëzit.
- 18 01 01 Bisturitë, shiringa, instrumente të mprehta (përveç 18 01 03)
- 18 01 02 Pjesë të trupit dhe organe, përfshirë qeset dhe konservuesit e gjakut dhe rezervat e gjakut (përveç 18 01 03)
- 18 01 03 Mbetjet, grumbullimi dhe asgjësimi i të cilave kërkon trajtim të veçantë për të parandaluar infeksionet
- 18 01 04 Mbetjet, grumbullimi dhe asgjësimi i të cilave nuk kërkon trajtim të veçantë për të parandaluar infeksionet (p.sh. veshje, hedhurinat e leukoplasteve, ndërresat, veshje për të asgjësuar, pelena etj.)
- 18 01 06 Kimikate që konsistojnë ose përmbajnë substanca të rrezikshme
- 18 01 07 Kimikate të tjera nga ato të përmendura në 18 01 06
- 18 01 08 Medikamente citostatika dhe citotoksike
- 18 01 09 Medikamente të tjera përveç atyre të përmendura në 18 01 08
- 18 02 01 Bisturitë, shiringa, instrumente të mprehta (përveç 18 01 02)
- 18 02 02 Mbetjet, grumbullimi dhe asgjësimi i të cilave kërkon trajtim të veçantë për të parandaluar infeksionet
- 18 02 03 Mbetjet, grumbullimi dhe asgjësimi i të cilave nuk kërkon trajtim të veçantë për të parandaluar infeksionet
- 18 02 05 Kimikate që konsistojnë ose përmbajnë substanca të rrezikshme
- 18 02 06 Kimikate të tjera nga ato të përmendura në 18 02 05
- 18 02 07 Medikamente citostatika dhe citotoksike
- 18 02 08 Medikamente të tjera përveç atyre të përmendura në 18 01 07

20 MBETJET URBANE (MBETJET SHTËPIAKE DHE TREGTARE, MBETJE INDUSTRIALE E INSTITUCIONALE TË NGJASHME) PËRFSHIRË FRAKSIONET E MBLEDHURA VEÇMAS

20 01	Fraksionet e ndara (përveç 15 01)
20 01 01	Letër dhe karton
20 01 02	Qelq
20 01 08	Mbetje të biodegradueshme nga kuzhinat dhe mensat
20 01 10	Veshjet
20 01 11	Tekstilet
20 01 25	Vajra dhe dhjamna ushqimore
20 01 30	Detergjent të tjerë nga ato të përmendur në 20 01 29
20 01 36	Pajisjet e skaduara elektrike dhe elektronike, të tjera nga ato të përmendura në 20 01 21, 20 01 23 dhe 20 01 35
20 01 38	Mbetje druri të tjera nga ato të përmendura në 20 01 37
20 01 39	Plastikët
20 01 40	Metalet
20 01 41	Mbetjet nga pastrimi i oxhaqeve
20 01 99	Fraksione të tjera të paspecifikuara
20 02	Mbetjet e kopshteve dhe parqeve (përfshirë mbetjet e varrezave)
20 02 01	Mbetje të biodegradueshme

Mbetjet spitalore seleksionohen që në burim duke u vendosur në kontenjerë plastikë, që sjell kompania EURO-TEAM e kontraktuar për evadimin dhe përpunimin e tyre.

- f) Teknologjia dhe teknika të tjera të propozuara për parandalimin e shkarkimeve ose, kur kjo nuk është e mundur, për pakësimin e shkarkimeve nga instalimi, veçanërisht duke zbatuar teknikat më të mira të disponueshme.

Duke parë të dhënat teknike të proceseve dhe pajisjeve që gjenerojnë shkarkime në mjedis, vlerësojmë se janë përdorur ndër alternativat më të mira të disponueshme. Kaldaj është një pajisje bashkëkohore me proces të djegies së lëndës djegëse të automatizuar. Lënda djegëse është me përmbajtje minimale apo mungesë të lëndëve të klasifikuara të dëmshme si psh squfuri.

Mbetjet spitalore, trajtohen nga subjekti EUROTEAM, i licencuar dhe me eksperiencë në trajtimin e këtyre lloj mbetjesh.

- g) Alternativën në lidhje me zgjedhjen e vendit të instalimit dhe teknologjinë e përdorur.

Në rastin e këtij spitali, nuk mund të diskutohet tani, për alternativa në lidhje me zgjedhjen e vendit. Spitali ka më shumë se 30 vite i ndërtuar dhe vënë në shfrytëzim, në bazë të ligjeve dhe vendimeve të kohës.

Lidhur me alternativat e instalimit të pajisjeve të reja bashkëkohore, duhet të pranojmë stradetiçjinë e qeverisë për zhvillimet e shërbimit spitalor në këtë rajon që përfshin Librazhdin dhe Prrenjasin.

h) Masat për parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve (nëse është e nevojshme).

Mbetjet spitalore janë të klasifikuara si mbetje të rrezikëshme dhe si të tilla kërkojnë trajtim të plotë dhe të kujdeshëm. Mund të themi se, trajtimi i mbetjeve spitalore bëhet përgjithësisht korrekt në raport me kërkesat e VK.M-së Nr.798, datë 29.09.2010 "PËR MIRATIMIN E RREGULLORES "PËR ADMINISTRIMIN E MBETJEVE SPITALORE". Përmirësim I mëtejshëm dhe I vjueshëm I këtij procesi bëhet nëpërmjet trajnimit në vijimi të personelit të spitalit që ka lidhje apo merret me këto mbetje.

Lidhur me gjenerimin dhe trajtimin e shkarkimeve të tjera në mjedis, është e rekomandueshme :

- Të rritet kontrolli teknik dhe administrative në përdorimin/shfrytëzimin e kaldajës, gjenreatrit, pajisjeve të guzhinës dhe të lavanterisë etj.
- Të zhvillohen trajnim I vijueshëm me personelin që ka të bëjë drejtpërsëdrejti me shrytëzime këtyre pajisjeve që gjenerojnë shkarkime në mjedis.

i) Masat për përdorimin efiçent të energjisë.

Vlerësohet se ka një shfrytëzim të kontrolluar dhe administruar të energjive që konsumohen në këtë veprimtari. Kryerja e investimeve për rikonstrukcion të godinës/reparteve të veçanta si dhe rinovimi i mjaft pajisjeve do të përmirësojë ndjeshëm edhe përdorimin e energjive.

j) Masa të tjera të planifikuara në përputhje me parimet e përgjithshme që rregullojnë detyrimet themelore të operatorit, dmth:

- i. janë marrë masat e nevojshme për të parandaluar aksidentet dhe për të kufizuar pasojat.

Ushtrimi i veprimtarisë së shërbimit shëndetsor në spitale nuk shoqërohet me zhvillime aktivitetet teknologjike të pakontrolluara të cilat mund të shkaktojnë aksidente me pasoja në mjedis. Nga personeli administrativ janë të njohura mundësitë e rrisqeve si dhe janë duke u zbatuar procese që kushtëzojnë zhvillime normale duke minimizuar ndotje e mjedisit.

- ii. janë ndërmarrë masat e nevojshme, me ndërprerjet definitive të aktiviteve, për të shmangur ndonjë rrezik të ndotjes dhe kthimin e vendit të operimit në gjendje të kënaqshme.

Mbyllja apo pushimi i veprimtarisë së shërbimit shëndetsor në një spital, bëhet me vendim të ministrisë përkatëse apo të qeverisë. Janë shërbime të një karakteri të veçantë të klasifikuar dhe përcaktuar në ligje dhe vendime të miratuara tashmë.

k) Monitorimi i planifikuar i shkarkimeve nga instalimi.

- i. Spitalet nuk janë të përfshirë në detyrimet apo standartet e përcaktuara në :
 - o V.K.M. Nr. 435 datë 12.09.2002 “Për miratimin e normave të shkarkimeve në ajër në Republikën e Shqipërisë”.
 - o V.K.M. Nr. 177 datë 31.03.2005 “Mbi normat e lejuara të shkarkimeve të lëngëta dhe kriteret e zonimit të mjediseve ujore pritëse”.
- ii. Është e rëndësishme plotësimin e detyrimeve ligjore që do t’i vihen në lejën e mjedisit.
- iii. Për vlerësimin/monitorimin e shkarkimeve, mund të kryhen :
 - o në kushte moti të ndryshme shkarkimet nga oxhaku i kaldajës që përdor si lëndë djegëse Pelet.
 - o treguesit cilësorë të ujit që kapërderdhet
 - o kontrole të vijueshme mbi seleksionimin, evidentimin, ambalazhimin, ruajtjen, dorëzimin e mbetjeve spitalore.
- iv. Të tregohet kujdesi maksimal për hedhjen në kohën më të përshtatëshme të mundëshme, mbetjet urbane në kazanët e grumbullimit të tyre. Koha e hedhjes së tyre duhet të jetë në përshtatje me kohën e evadimit të tyre nga subjekti I ngarkuar me këtë punë